

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/D2026-86-204>

УДК 338.48-6:502/504:631.1

ЕКООРІЄНТОВАНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

ECO-ORIENTED DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND POSSIBILITIES OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE

Ставська Юлія Вацлавівна

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри бізнесу та сфери обслуговування,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2799-1556>

Замрій Віктор Вікторович

асистент кафедри бізнесу та сфери обслуговування,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-4220-9630>

Stavska Yuliia, Zamriy Victor

Vinnytsia National Agrarian University

У статті досліджено теоретичні та прикладні засади екоорієнтованого розвитку сільського туризму в умовах трансформації туристичної галузі України. Обґрунтовано перехід до відновлювальної моделі використання природного, культурного та людського потенціалу для забезпечення сталого розвитку територій. Проаналізовано макроекономічні тенденції розвитку туризму, динаміку податкових надходжень, зміни туристичного попиту та зростання ролі внутрішнього туризму. Узагальнено міжнародний досвід країн ЄС щодо екологізації сільського туризму та визначено можливості його адаптації в Україні. Систематизовано механізми екоорієнтації: екологічну сертифікацію, локалізацію ресурсів, кластеризацію, цифровізацію та державну підтримку. Доведено, що екоорієнтований сільський туризм сприяє відновленню сільських територій і підвищенню конкурентоспроможності туристичних дестинацій.

Ключові слова: сільський туризм, сталий розвиток, екологізація, екоорієнтація, сільські території, туристичні дестинації, міжнародний досвід.

The article explores the theoretical and applied principles of eco-oriented development of rural tourism in the context of modern transformations of the tourism industry of Ukraine. The focus is on the transition from a resource-consuming to a renewable model of using natural, cultural and human potential, which allows ensuring long-term sustainability of the development of territories. The current macroeconomic trends in the development of the tourism industry of Ukraine are analyzed, in particular, the dynamics of tax revenues, changes in the structure of tourist demand and the growth of the role of domestic tourism. It is proven that the activation of small and medium-sized businesses, the growth of the number of tourism entities and the increase in the volume of tourist fees create a financial and organizational basis for the implementation of eco-oriented practices. The international experience of the development of eco-oriented rural tourism is summarized, in particular, the practices of the European Union countries, which are based on a combination of institutional support, integration of tourism with other types of economic activity, the use of local resources and the involvement of communities in the management of tourism processes and the possibility of its adaptation to Ukrainian realities. The key mechanisms of eco-orientation of rural tourism are systematized, among which ecological certification and standardization, resource localization, clustering of subjects, educational and behavioral practices, state support and digitalization are highlighted. It is substantiated that their complex interaction forms a multi-level management system that provides a synergistic effect, increases the competitiveness of tourist destinations and contributes to the preservation of the natural environment of Ukraine. It is proven that eco-oriented rural tourism can act as an effective tool for the restoration of rural areas of Ukraine, stimulating economic activity, job creation, development of local markets and social integration of the population. The results obtained form a theoretical basis for further research in the field of developing tools for assessing the level



of eco-orientation of tourist destinations, improving state support mechanisms and introducing digital technologies into the practice of rural tourism management. It is substantiated that the combination of ecological principles and innovative approaches is a key condition for the formation of a competitive and sustainable model of rural tourism development in Ukraine.

Keywords: rural tourism, sustainable development, greening, eco-orientation, rural areas, tourist destinations, international experience.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток туристичної галузі України характеризується суперечливою динамікою: з одного боку, спостерігається поступове зростання економічних показників і відновлення туристичної активності, з іншого – зберігається структурна асиметрія, за якої домінуючі позиції займає організований сектор гостинності, тоді як сегменти, пов'язані з сільським та природно-рекреаційним туризмом, демонструють нестабільність і залишаються недостатньо інтегрованими у загальну систему розвитку галузі. Водночас посилення внутрішнього туризму, зміна споживчих пріоритетів у бік безпечних, екологічно орієнтованих та локалізованих форм відпочинку, а також активізація малого та середнього підприємництва на сільських територіях формують нові передумови для розвитку сільського туризму.

Сільський туризм сьогодні перестав бути лише формою відпочинку, пов'язаною з автентичністю та «втечею від міста». Його поступово переосмислюють як інструмент відновлення територій, збереження локальної ідентичності та екологічної рівноваги. У цьому контексті екоорієнтація виступає не додатковою опцією, а умовою довгострокової життєздатності туристичних дестинацій. Попри наявний природно-ресурсний, культурний та соціально-економічний потенціал, екоорієнтований розвиток сільського туризму в Україні залишається фрагментарним і недостатньо системно організованим. Відсутність цілісної інституційної бази, єдиних стандартів екологічної сертифікації, обмежений доступ до фінансових ресурсів, низький рівень кооперації між суб'єктами туристичної діяльності та недостатня інтеграція екологічних принципів у практику управління туристичними дестинаціями стримують формування конкурентоспроможного та стійкого туристичного продукту.

Для України ця проблематика набуває особливої ваги. В умовах війни та післякризової трансформації сільські території опиняються перед необхідністю шукати нові моделі розвитку, здатні поєднати економічну доцільність із збереженням природних ресурсів. Водночас

існуючі практики сільського туризму часто залишаються фрагментарними та недостатньо інтегрованими у концепцію сталого розвитку.

Особливої актуальності проблема набуває в умовах сучасних трансформаційних викликів, пов'язаних із соціально-економічною нестабільністю, безпековими ризиками, внутрішньою міграцією та необхідністю відновлення сільських територій. За таких умов виникає об'єктивна потреба у формуванні нової моделі розвитку сільського туризму, яка б забезпечувала не лише економічне зростання, а й екологічну збалансованість та соціальну інтегрованість територій. Вирішення цієї проблеми потребує наукового обґрунтування механізмів екоорієнтації сільського туризму та визначення шляхів адаптації міжнародного досвіду до українських реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика екоорієнтованого розвитку сільського туризму набуває актуальності у зв'язку з посиленням екологічних викликів, трансформацією туристичних потреб та необхідністю пошуку нових моделей сталого розвитку сільських територій. Дослідження охоплюють питання екологізації туристичної діяльності, впровадження інноваційних підходів у сільському туризмі та адаптації міжнародного досвіду до національних умов.

Теоретичні засади розвитку сільського туризму досліджували зарубіжні науковці. R. Sharpley розглядає його як інструмент економічної диверсифікації та підтримки локальних громад [16]. B. Lane та E. Kastenhof акцентують увагу на поєднанні економічних, соціальних і екологічних інтересів у межах концепції сталого розвитку [7], а у спільних працях із M. Carneiro аналізують інтеграцію принципів sustainability у сучасні моделі rural tourism [8]. T. Streifeneder підкреслює необхідність збереження аграрної складової агротуризму [14]. Міжнародний досвід підтримки агротуристичних ініціатив через грантові та інституційні механізми висвітлено у звітах Community Futures Network of Canada [1].

Питання сталого та екоорієнтованого розвитку туризму досліджують Л. Горшкова [4],

Г. Заваріка та А. Видренко [5], які обґрунтовують необхідність переходу до екологічно орієнтованих моделей туристичної діяльності. Значний внесок у розвиток сільського зеленого туризму в Україні здійснили М. Роман, І. Кудінова, В. Самсонова, Н. Кавецький [12], Н. Патица, Д. Гловацький та В. Василенко [9], які досліджують питання локальної зайнятості, екологічного менеджменту, цифровізації, брендингу та соціально-економічного впливу екотуризму.

Проблематику внутрішнього туризму та розвитку «зелених шляхів» аналізують Г. Гапоненко, А. Василенко та І. Шамара [3], а також З. Сенета, І. Дубович [13], С. Цимбалюк та І. Морозова [17], визначаючи сільський туризм перспективним напрямом сталого розвитку регіонів.

Вплив кризових явищ на туристичну сферу досліджували М. Sigala [15], S. Khan, S. Chowdhury, та інші [6], наголошуючи на переорієнтації туризму на локальні та екологічно безпечні форми. Н. Шевченко [18] розглядає значення внутрішнього, сільського та екологічного туризму у процесах післявоєнного відновлення України.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць, недостатньо дослідженими залишаються питання комплексної імплементації міжнародного досвіду екоорієнтованого розвитку сільського туризму в українських умовах, адаптації європейських моделей екологічної сертифікації, кластерного підходу, механізмів локалізації ресурсів та інструментів підтримки сільських громад. Це зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у напрямі формування ефективної моделі екоорієнтованого розвитку сільського туризму в Україні з урахуванням сучасних соціально-економічних та екологічних викликів.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності екоорієнтованого розвитку сільського туризму як інтеграційної моделі сталого розвитку територій, а також визначення ключових механізмів його реалізації на основі узагальнення міжнародного досвіду та аналізу сучасних тенденцій розвитку туристичної галузі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Екоорієнтований розвиток сільського туризму доцільно розглядати як інтеграційний процес, у межах якого економічна діяльність у сфері туризму узгоджується з екологічними обмеженнями та соціальними потребами місцевих громад. Йдеться не лише про міні-

мізацію негативного впливу на довкілля, а про формування нової логіки використання ресурсів – від споживчої до відновлювальної. У такій парадигмі природні, культурні та людські ресурси не виснажуються, а відтворюються через відповідально організовану туристичну діяльність [4].

Ця трансформація змінює роль суб'єктів туристичного ринку. Господар садиби або фермер перестає бути лише постачальником послуг розміщення чи харчування, натомість виступає носієм локальної екологічної культури, практик сталого природокористування та елементом нематеріальної спадщини території. Водночас турист поступово виходить за межі ролі пасивного споживача, набуваючи ознак активного учасника – співтворця досвіду, який включається у практики відповідального споживання, підтримує локальні економіки та сприяє збереженню автентичності сільських територій.

У цьому контексті важливо враховувати сучасні макроекономічні тенденції розвитку туристичної галузі України, які формують передумови для поширення екоорієнтованих моделей. Зокрема, у першому півріччі 2025 року податкові надходження від туристичної діяльності перевищили 1,6 млрд грн, продемонструвавши зростання майже на третину порівняно з аналогічним періодом попереднього року (рис. 1).

Така динаміка відображає не лише поступове відновлення галузі, але й зміну структури туристичного попиту, в якій дедалі більшу роль відіграє внутрішній туризм [11]. Насамперед слід відзначити стійку висхідну тенденцію загального обсягу податкових надходжень у більшості сегментів, що свідчить про поступове відновлення та адаптацію туристичної сфери до кризових умов.

У контексті екоорієнтованого розвитку сільського туризму наведені дані підтверджують, що економічне відновлення галузі створює передумови для активізації цього сегмента. Зокрема, зростання загальних податкових надходжень та поступове відновлення діяльності рекреаційних об'єктів формують фінансову базу для впровадження екологічних практик, модернізації інфраструктури та розвитку локальних туристичних ініціатив. Це дозволяє розглядати сільський туризм не як периферійний, а як перспективний напрям структурної трансформації туристичної індустрії України.

Переорієнтація туристичних потоків на відносно безпечні регіони України, насамперед

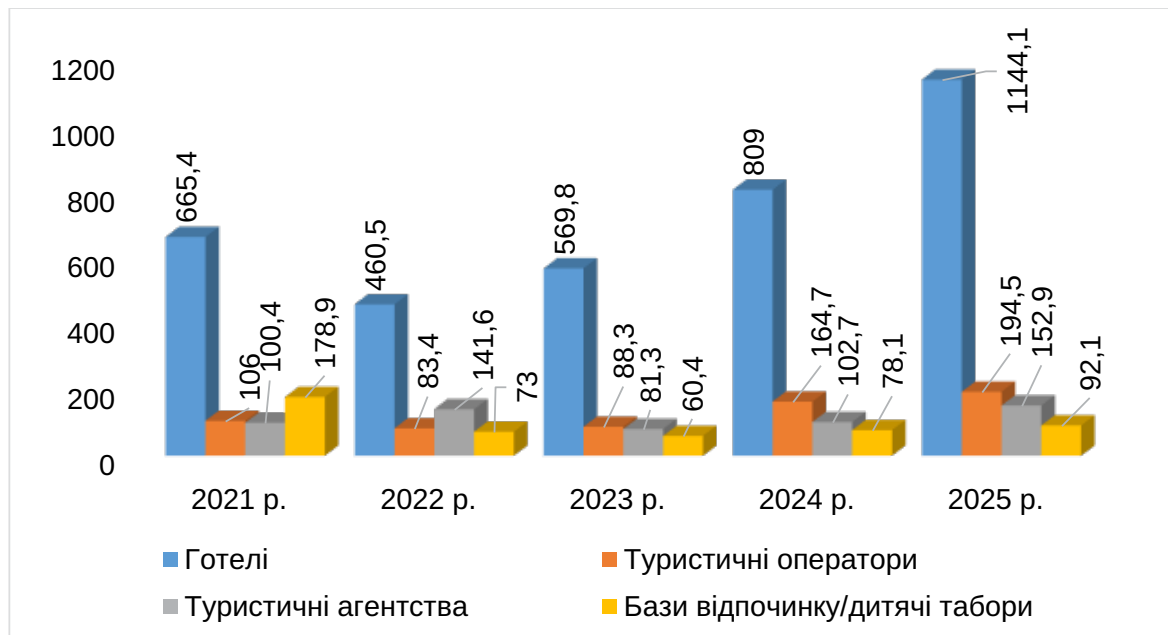


Рис. 1. Податкові надходження по категоріях туристичних підприємств, тис. грн

Джерело: сформовано авторами на основі [11]

ті, що мають значний природно-рекреаційний потенціал, актуалізує розвиток сільських територій як осередків туристичної активності. Саме ці території здатні запропонувати новий тип туристичного продукту – екологічно збалансований, локалізований та заснований на принципах автентичності. Зростання кількості суб'єктів туристичної діяльності (понад 14,5 тис. одиниць із позитивною динамікою приросту) свідчить про активізацію малого та середнього бізнесу, який є ключовим драйвером розвитку сільського туризму (рис. 2).

Важливим фінансовим інструментом підтримки локального розвитку виступає туристичний збір, обсяг якого демонструє стабільне зростання (рис. 3). Акумуляовані кошти можуть бути спрямовані на розвиток інфраструктури, екологічну модернізацію територій, впровадження ресурсозберігаючих технологій та підвищення якості туристичного середовища. Це створює основу для формування ефективних моделей управління сільськими туристичними дестинаціями на засадах сталості [8, с. 6070].

Таким чином, сучасна динаміка туристичної галузі України свідчить про формування сприятливого середовища для розвитку екоорієнтованого сільського туризму. Поєднання економічного зростання, структурних змін попиту та активізації локального підприємництва створює передумови для імплементації міжнародного досвіду сталого розви-

тку. Водночас ефективність цього процесу залежатиме від здатності інтегрувати екологічні, соціальні та економічні інтереси у єдину модель розвитку, адаптовану до специфіки українських сільських територій та сучасних викликів [9].

Логічним продовженням окреслених тенденцій є звернення до міжнародного досвіду екоорієнтованого розвитку сільського туризму, який демонструє ефективні моделі поєднання економічної доцільності, екологічної відповідальності та соціальної інтегрованості. Узагальнення практик провідних країн дозволяє не лише ідентифікувати ключові механізми сталого функціонування сільських туристичних дестинацій, але й визначити інструменти, придатні для адаптації в українських реаліях.

Зокрема, у країнах Європейського Союзу екоорієнтований сільський туризм розвивається на засадах комплексної політики підтримки сільських територій, що поєднує фінансові стимули, інституційне регулювання та освітні ініціативи. Важливу роль відіграє інтеграція туризму в ширший контекст сільського розвитку, де він виступає не ізольованою галуззю, а елементом диверсифікації місцевої економіки.

Показовим є досвід Італії, де модель агротуризму (agriturismo) базується на законодавчо закріпленій взаємодії сільськогосподарської та туристичної діяльності. Фермерські господарства отримують можливість нада-

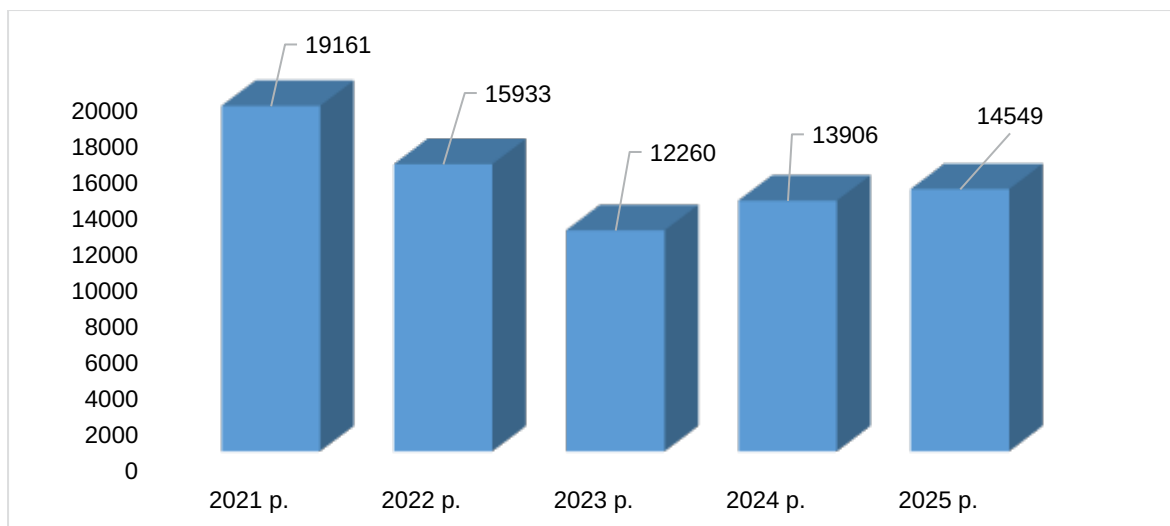


Рис. 2. Кількість платників податків суб'єктів туристичної діяльності, од.
Джерело: сформовано авторами на основі [11]

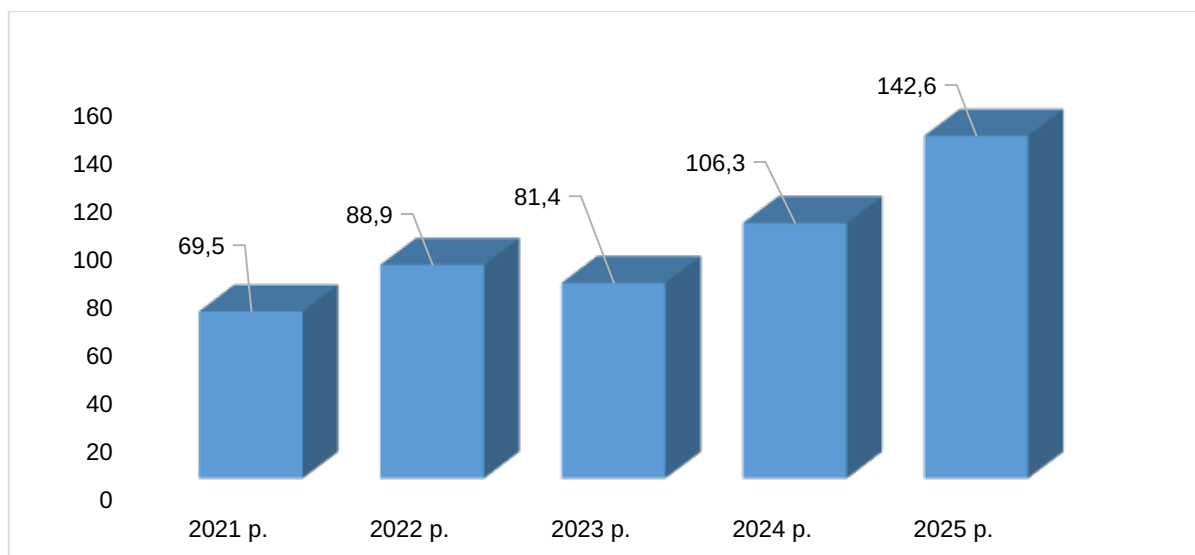


Рис. 3. Сума туристичного збору, тис. грн
Джерело: сформовано авторами на основі [11]

вати туристичні послуги за умови збереження основного аграрного профілю, що сприяє збереженню традиційного укладу життя та раціональному використанню природних ресурсів. Важливою складовою є також популяризація органічного виробництва та локальної гастрономії, що формує унікальний туристичний продукт із високою доданою вартістю [14, с. 252].

Не менш ефективною є практика Австрії, де сільський туризм розвивається на основі сімейних господарств, об'єднаних у мережі та асоціації. Така кооперація забезпечує стандартизацію якості послуг, спільний маркетинг та просування територій як екологічно чистих

дестинацій. Водночас значна увага приділяється впровадженню енергоефективних технологій, використанню відновлюваних джерел енергії та екологічному менеджменту на рівні окремих господарств [18, с. 97].

У країнах Центрально-Східної Європи, зокрема у Польщі, розвиток сільського туризму значною мірою стимулюється за рахунок європейських програм підтримки, спрямованих на модернізацію інфраструктури, розвиток людського капіталу та підвищення конкурентоспроможності сільських територій. Особливістю польської моделі є активне залучення місцевих громад до управління туристич-

тичними ресурсами, що забезпечує баланс між економічними вигодами та збереженням природного середовища [18, с. 97].

Аналіз зазначених практик дозволяє виокремити низку ключових принципів, що визначають успішність екоорієнтованого сільського туризму: інституційна підтримка на державному та регіональному рівнях, інтеграція туризму з іншими видами економічної діяльності, орієнтація на локальні ресурси та автентичність, а також активна участь місцевих громад у формуванні та реалізації туристичних продуктів.

У контексті трансформаційних процесів, що відбуваються в туристичній сфері України, інтеграція міжнародних практик розвитку сільського туризму доцільно розглядати не як пряме запозичення апробованих моделей, а як складний адаптаційний процес, що передбачає їхнє переосмислення відповідно до національних реалій. Такий підхід вимагає врахування просторової неоднорідності територій, диспропорцій у рівнях інфраструктурного розвитку, а також специфіки сучасних викликів, зумовлених соціально-економічною нестабільністю та безпековими ризиками. За цих умов екоорієнтована парадигма розвитку виступає не лише як інструмент оптимізації використання природних ресурсів, а як концептуальна основа формування нової моделі сільського туризму, орієнтованої на досягнення довгострокової стійкості, підвищення добробуту локальних громад і збереження екосистемної рівноваги [1].

Україна має значний потенціал для розвитку екоорієнтованого сільського туризму: різноманітні природні ландшафти, багату культурну спадщину, традиції ведення господарства. Проте цей потенціал залишається частково нереалізованим. Екоорієнтований туризм може стати інструментом відновлення територій, створення робочих місць і соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб [3, с. 175].

Адаптація міжнародного досвіду потребує не механічного копіювання, а гнучкого переосмислення. Доцільно виділити кілька пріоритетних напрямів.

Роль держави полягає у створенні інституційного середовища, яке стимулює екологізацію туризму. Це включає надання грантів і субсидій на впровадження екоінновацій (сонячні панелі, системи очищення води), податкові пільги для екологічно сертифікованих об'єктів, розвиток інфраструктури (дороги, цифрові сервіси, екомаршрути), нор-

мативне регулювання використання природних ресурсів. Наприклад, у Франції фермери, які займаються агротуризмом і впроваджують екологічні практики, отримують фінансову підтримку в межах програм розвитку сільських територій ЄС [10].

Сучасні цифрові технології підсилюють ефективність екоорієнтованих практик онлайн-платформи бронювання з маркуванням "еко-дружніх" об'єктів, системи моніторингу споживання ресурсів, цифровий маркетинг локальних туристичних продуктів. Наприклад, платформи типу EсоВnВ дозволяють туристам обирати об'єкти з мінімальним екологічним слідом [12, с. 538].

Зазначені механізми функціонують у тісній взаємодії, формуючи багаторівневу систему управління розвитком сільського туризму. Їх синергія забезпечує не лише зниження екологічного навантаження, а й створення доданої вартості, підвищення конкурентоспроможності територій та формування нової якості туристичного продукту. У випадку України особливого значення набуває адаптація цих механізмів до умов післякризового відновлення, що відкриває можливості для формування інноваційної, стійкої та соціально орієнтованої моделі сільського туризму.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що екоорієнтований розвиток сільського туризму слід розглядати не як окремий сегмент туристичної діяльності, а як інтеграційну модель просторового розвитку сільських територій, у межах якої поєднуються економічні стимули локального підприємництва, соціальна згуртованість громади та збереження природно-ресурсного потенціалу. Світова практика переконливо засвідчує, що довгострокова результативність у цій сфері досягається не завдяки фрагментарному впровадженню окремих природоохоронних заходів, а через формування інституційно узгодженої системи, де екологічні принципи інтегруються в механізми управління територією, організацію туристичного продукту, структуру локального виробництва та моделі споживчої поведінки.

У ході дослідження встановлено, що ключовою передумовою ефективної екоорієнтації сільського туризму є взаємодія кількох базових механізмів: екологічної стандартизації, локалізації ресурсів, кластеризації суб'єктів, освітньо-поведінкових практик та інституційної підтримки з боку держави і територіальних громад. Саме їх поєднання формує умови, за яких туристична діяльність перестає бути

лише джерелом короткострокових доходів і набуває функції інструменту комплексного відновлення сільських територій. У цьому контексті екоорієнтований сільський туризм сприяє диверсифікації економічної структури села, створенню нових робочих місць, розширенню ринку збуту локальної продукції, збереженню нематеріальної культурної спадщини та зміцненню локальної ідентичності.

Для України зазначений напрям набуває особливої актуальності в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій, пов'язаних із демографічними змінами, внутрішньою міграцією, нерівномірністю інфраструктурного розвитку та потребою у післякризовому відновленні територій. За таких умов сільський туризм може виконувати значно ширшу функцію, ніж традиційне рекреаційне обслуговування. Його потенціал полягає у здатності виступати каталізатором локального економічного пожвавлення, стимулювати підприємницьку активність населення та формувати нові моделі використання природних ресурсів на засадах екологічної відповідальності. Водночас імплементація міжнародного досвіду в українських реаліях потребує не формального перенесення окремих практик, а їх змістовної адаптації до особливостей регіональної структури, ресурсного забезпечення, інституційної спроможності громад і специфіки безпекового середовища.

Окремої уваги потребує те, що екоорієнтований розвиток сільського туризму має виразний мультиплікативний ефект. Його вплив поширюється не лише на сферу туристичних послуг, а й на суміжні види діяльності – фермерство, локальну гастрономію, ремісництво, транспортні сервіси, культурно-освітні ініціативи. Саме тому доцільно розглядати його як елемент ширшої моделі сталого територіального розвитку, в якій туризм стає механізмом капіталізації місцевих ресурсів без їх виснаження.

Перспективи подальших наукових досліджень у цьому напрямі пов'язані насамперед із розробленням прикладного інструментарію оцінювання рівня екоорієнтованості сільських туристичних дестинацій. Потребують поглибленого вивчення питання формування системи індикаторів, які дозволили б комплексно вимірювати економічний, соціальний та екологічний ефекти від розвитку сільського туризму. Доцільним є також дослідження регіональної диференціації потенціалу екоорієнтованого туризму в Україні з урахуванням природно-ресурсних передумов, ступеня інфраструктурної забезпеченості та соціально-демографічних характеристик окремих територій.

Перспективним видається й аналіз ролі цифрових технологій у забезпеченні екологізації сільського туризму. Йдеться про використання цифрових платформ просування локальних туристичних продуктів, систем моніторингу ресурсоспоживання, інструментів управління туристичними потоками та цифрових сервісів комунікації між туристами, виробниками та громадами. У сучасних умовах саме поєднання екологічної орієнтації та цифрових інновацій може стати основою нової моделі конкурентоспроможного сільського туризму.

Таким чином, екоорієнтований розвиток сільського туризму доцільно розглядати як стратегічний напрям модернізації сільських територій України. Його значення полягає не лише у розширенні туристичного ринку, а й у формуванні передумов для довгострокової економічної стійкості, екологічної збалансованості та соціальної життєздатності сільського простору. Саме комплексне осмислення цих процесів створює підґрунтя для подальших міждисциплінарних досліджень і практичного формування ефективної політики розвитку сільського туризму на засадах сталості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Community Futures Network of Canada. Annual Report 2023-24 (example of agritourism support). URL: <https://www.communityfuturescanada.ca> (дата звернення: 28.04.2026)
2. European Tourism Industry 2025-2029. *Tourism Industry*. 2026. URL: <https://www.reportlinker.com/report-summary/Tourism/50814/European-Tourism-Industry.html?autogen=1> (дата звернення: 28.04.2026)
3. Гапоненко Г. І., Василенко А. В., Шамара І. М. Перспективи організації «Зелених шляхів» в Україні як пріоритетний напрям розвитку ринку внутрішнього туризму. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2021. № 13. С. 174-185.
4. Горшкова Л. Перспективи розвитку сільського туризму в контексті забезпечення сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-153> (дата звернення: 28.04.2026)

5. Заваріка Г., Видренко А. Сталій розвиток зеленого туризму в епоху змін. *Економіка та суспільство*. 2024. №63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-106>. (дата звернення: 28.04.2026)
6. Khan S., Chowdhury S., Stavsa Y., Dobrianska N., Mazur Y., Shekera S. A reflection of COVID-19 pandemic on the tourism sector in Bangladesh: financial and economic aspects. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 1 (54). P. 364-378. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/-/article/view/4145> DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4145> (дата звернення: 28.04.2026)
7. Lane B., Kastenholz E. Rural tourism: The evolution of practice and research approaches. *Journal of Sustainable Tourism*. 2015. vol. 13. pp. 1133-1156. DOI: <https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1083997>
8. Lane B., Kastenholz E., Carneiro M. Rural Tourism and Sustainability: A Special Issue, Review and Update for the Opening Years of the Twenty-First Century. *Sustainability*. 2022. vol. 14, no. 10. pp. 6070. DOI: [10.3390/su14106070](https://doi.org/10.3390/su14106070)
9. Патица Н. І., Гловацький Д. В., Василенко В. А. Соціально-економічний вплив екотуризму на регіональний розвиток: висвітлення позитивних і негативних аспектів. *Академічні візії*. 2024 № 32. URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/1228>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12564697> (дата звернення: 28.04.2026)
10. Періг Т. Зелений туризм на сучасному туристичному ринку: перспективні інноваційні рішення для України. *Економіка та суспільство*. 2025 № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-110> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6332> (дата звернення: 28.04.2026)
11. Податкові надходження від туризму зросли на третину: за перше півріччя 2025 року індустрія сплатила більше півтора мільярда гривень. *Державне агентство розвитку туризму*. 2025. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/podatkovyi-nadhodzhennya-vid-turizmu-zrosli-na-tretinu-za-pershe-pivrichchya-2025-roku-industriya-splati-la-bilshe-pivtora-milyarda-griven> (дата звернення: 28.04.2026)
12. Роман М., Кудінова І., Самсонова В., Кавецький Н. Інноваційний розвиток сільського зеленого туризму в Україні. *Туризм і гостинність*. 2024. Т. 5. № 3. С. 537-558.
13. Сенета З., Дубович І. Розвиток сільського туризму в Україні в контексті сталого розвитку. *Наукові праці. Серія «Менеджмент, економічна інженерія в сільському господарстві та розвитку сільських територій»*. 2022. Т. 22, № 3. С. 633-638.
14. Streifeneder Th.. Agriculture first: Assessing European policies and scientific typologies to define authentic agritourism and differentiate it from countryside tourism. *Tourism Management Perspectives*. 2016. vol. 20. pp. 251-264. DOI: [10.1016/j.tmp.2016.10.003](https://doi.org/10.1016/j.tmp.2016.10.003)
15. Sigala M. Tourism and COVID-19: Impacts and implications for advancing and resetting industry and research. *Journal of Business Research, Elsevier*. 2020. vol. 117(C), pp. 312-321. DOI: [10.1016/j.jbusres.2020.06.015](https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.06.015)
16. Sharpley R. Rural Tourism and the Challenge of Tourism Diversification: The Case of Cyprus. *Tourism Management*. 2002. Vol. 23. P. 233-244. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(01\)00078-4](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(01)00078-4)
17. Цимбалюк С.Я., Морозова І.В. Сільський туризм як перспективний напрям розвитку внутрішнього туризму. *Екологічні науки*. 2024. № 1(24). Т. 1. URL: https://www.ecoj.dea.kiev.ua/archives/2019/1/part_1/8.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32846/2306-9716-2019-1-24-1-6> (дата звернення: 28.04.2026)
18. Шевченко Н. О. Напрями розвитку українського туризму в контексті військових реалій і процесів повного відновлення. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 1. С. 96-101. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2025.327926>

REFERENCES:

1. Community Futures Network of Canada. (2023-24) Annual Report 2023-24 (example of agritourism support) Available at: <https://www.communityfuturescanada.ca> (accessed April 28, 2026).
2. European Tourism Industry 2025-2029. (2026). *Tourism Industry*. Available at: <https://www.reportlinker.com/report-summary/Tourism/50814/European-Tourism-Industry.html?autogen=1> (accessed April 28, 2026).
3. Haponenko, H. I., Vasylenko, A. V. & Shamara, I. M. (2021). Perspektyvy orhanizatsii "Zelenykh shliakhiv" v Ukraini yak priorytetnyi napriamok rozvytku rynku vnutrishnoho turyzmu [Prospects of organizing "Greenways" in Ukraine as a priority direction for domestic tourism development]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriya Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm*, vol. 13. pp. 174-185.
4. Horshkova L. (2025). Perspektyvy rozvytku silskoho turyzmu v konteksti zabezpechennia staloho rozvytku. [Prospects for the development of rural tourism in the context of ensuring sustainable development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-153> (accessed April 28, 2026)
5. Zavaryka, H. & Vydrenko, A. (2024). Stalyi rozvytok zelenoho turyzmu v epokhu zmin [Sustainable development of green tourism in an era of change]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-106> (accessed April 28, 2026)

6. Khan S., Chowdhury S., Stavskaya Y., Dobrianska N., Mazur Y., Shekera S. (2024). A reflection of COVID-19 pandemic on the tourism sector in Bangladesh: financial and economic aspects. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 1 (54). pp. 364-378. URL: <https://fdk.net.ua/index.php/-/article/view/4145> DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.54.2024.4145> (accessed April 28, 2026)
7. Lane B., Kastenholz E. (2015). Rural tourism: The evolution of practice and research approaches. *Journal of Sustainable Tourism*, vol. 13. pp. 1133-1156. DOI: <https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1083997>
8. Lane B., Kastenholz E., Carneiro M. (2022) Rural Tourism and Sustainability: A Special Issue, Review and Update for the Opening Years of the Twenty-First Century. *Sustainability*, vol.14, pp. 6070. DOI: 10.3390/su14106070
9. Patyka N. I., Hlovatskyi D. V., Vasilenko V. A. (2024). Sotsialno-ekonomichni vplyv ekoturizmu na rehionalnyi rozvytok: vysvitlennia pozytyvnykh i nehatyvnykh aspektiv. [Socio-economic impact of ecotourism on regional development: highlighting positive and negative aspects]. *Akademichni vizii*, no. 32. URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/1228>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12564697> (accessed April 28, 2026)
10. Perih T. (2025). Zelenyi turizm na suchasnomu turystychnomu rynku: perspektyvni innovatsiini rishennia dlia Ukrainy. [Green tourism in the modern tourism market: promising innovative solutions for Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-110> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6332> (accessed April 28, 2026)
11. Podatkovi nadkhodzhennia vid turizmu zrosly na tretynu: za pershe pivrichchia 2025 roku industriia splatyla bilshе pivtora miliarda hryven. [Tax revenues from tourism increased by a third: in the first half of 2025, the industry paid more than one and a half billion hryvnias]. (2025). *Derzhavne ahentstvo rozvytku turizmu*. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/podatkovi-nadhodzheniya-vid-turizmu-zrosli-na-tretynu-za-pershe-pivrichchya-2025-roku-industriya-splatyla-bilshе-pivtora-milyarda-griven> (accessed April 28, 2026)
12. Roman M., Kudynova I., Samsonova V., Kavetsky N. (2024) Innovatsiynyi rozvytok silskoho zelenoho turizmu v Ukraini [Innovative development of rural green tourism in Ukraine]. *Turizm i hostynnist*, vol. 5(3), pp. 537-558
13. Seneta Z., Dubovych I. (2022) Rozvytok silskoho turizmu v Ukraini v konteksti staloho rozvytku [Rural tourism development in Ukraine in the context of sustainable development]. *Naukovi pratsi. Seriya «Menedzhment, ekonomichna inzheneriia v silskomu hospodarstvi ta rozvytku silskykh terytoriy»*, vol. 22(3), pp. 633-638.
14. Streifeneder Th. (2016). Agriculture first: Assessing European policies and scientific typologies to define authentic agritourism and differentiate it from countryside tourism. *Tourism Management Perspectives*. vol. 20. pp. 251-264. DOI: [10.1016/j.tmp.2016.10.003](https://doi.org/10.1016/j.tmp.2016.10.003)
15. Sigala M. (2020). Tourism and COVID-19: Impacts and implications for advancing and resetting industry and research. *Journal of Business Research, Elsevier*, vol. 117(C), pp. 312-321. DOI: [10.1016/j.jbusres.2020.06.015](https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.06.015)
16. Sharpley R. (2002). Rural Tourism and the Challenge of Tourism Diversification: The Case of Cyprus. *Tourism Management*, vol. 23. pp. 233-244. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(01\)00078-4](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(01)00078-4)
17. Tsybaliuk S.Ia., Morozova I.V. (2024). Silskyi turizm yak perspektyvnyi napriam rozvytku vnurishnoho turizmu. [Rural tourism as a promising direction for the development of domestic tourism]. *Ekolohichni nauky*, vol. 1(24). no. 1. URL: https://www.ecoj.dea.kiev.ua/archives/2019/1/part_1/8.pdf DOI: <https://doi.org/10.32846/2306-9716-2019-1-24-1-6> (accessed April 28, 2026)
18. Shevchenko N. O. (2025). Napriamy rozvytku ukrainskoho turizmu v konteksti viiskovykh realii i protsesiv povoiennoho vidnovlennia. [Directions of development of Ukrainian tourism in the context of military realities and post-war recovery processes]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, vol. 1, pp. 96-101. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2025.327926>.

Дата надходження статті: 20.04.2026

Дата прийняття статті: 13.05.2026

Дата публікації статті: 26.05.2026